

Nr 192.

Av herr Norsell, med förslag till ändring av 3 § 3 stycket i lagen den 30 maj 1919 om begränsning av tiden för idkande av handel och viss annan rörelse.

§ 2 i lagen den 30 maj 1919 om begränsning av tiden för idkande av handel och viss annan rörelse innehåller i första stycket generellt förbud för öppethållande av handelsbod å sön- eller helgdag. I andra stycket medges dock öppethållande å tid mellan kl. 7 och 10 f. m. å sön- eller helgdag för försäljning av sådana varor, som uppräknas i § 1 andra stycket av samma lag, däribland konditorivaror. § 3 av samma lag lämnar möjlighet till vissa särskilda medgivanden i kommuner, där särskilda förhållanden sådant påkalla, och möjliggör sålunda medgivande till försäljning av varor, varom här tidigare talats, under högst 2 timmar å tid efter kl. 1 e. m. å sön- och helgdagar. Om bestämmelse enligt § 3 beslutar jämlikt § 5 den myndighet, som utövar kommunens beslutanderätt. Sådant beslut skall av länsstyrelsen, respektive överståthållareämbetet oförändrat fastställas eller ogillas och eventuellt kungöras. Vidare stadgar § 8, att under tid, då handelsbod ej må hållas öppen, vara ej heller må utlämnas eller försändas, såframt den ej är såld å tid, då boden fått hållas öppen. Slutligen är jämlikt 15 § från tillämpning av lagens stadganden undantagen bl. a. försäljning, som bedrives under utövning av eller i samband med kafé- eller restaurantrörelse och sker allenast till förtäring eller förbrukning på stället.

I enlighet med här refererade stadganden har beträffande konditorier i allmänhet bestämts, att försäljning av konditorivaror, choklad och konfektyrer må äga rum mellan kl. 1 och kl. 3 å sön- och helgdagar. Sådana konditorier, vilka över huvud hålla öppet på sön- och helgdagar, bedriva så gott som undantagslöst servering å tid även efter kl. 3 e. m., i några fall ända till sent på kvällen, i de flesta fall till kl. 6 e. m. Konditoriernas innehavare äro enligt gällande bestämmelser oförhindrade att under hela den tid, serveringen bedrives, tillhandahålla sina gäster varor till förtäring på stället, men äro förhindrade att efter kl. 3 försälja varor, avsedda att av köparen medtagas från konditoriet. Det allmänna rättsmedvetandet lär

fordra, att, där överträdandet av en föreskrift är förenat med straffpåföljd, förhållandena skola vara sådana, att vederbörande hava möjlighet att undvika överträdelse av ifrågavarande föreskrift. Om man nu emellertid antar, att en person inkommer å ett konditori efter kl. 3 e. m. och beställer varor under uppgift, att han har för avsikt att förtära dem på platsen, samt varorna utlämnas och betalas, och vederbörande köpare därefter, vilket utan svårighet lär kunna ske, stoppar de inköpta varorna i sin ficka eller i en medförd påse eller väska och lämnar konditoriet, är enligt nu gällande bestämmelser konditoriinnehavaren förfallen till böter. Det torde icke rimligtvis kunna ifrågasättas, att sådan personlig övervakning av varje kund skall anordnas, att nyssnämnda förfaringssätt omöjliggöres, och erfarenheten från vårt land i stort sett visar, att vederbörande myndigheter icke funnit anledning att utöva rigorös tillsyn i detta avseende. Ett undantag i detta fall bildar Stockholm, där åtal anställts för förseelser mot butikstängningslagen av just sådan art, som här skildrats, under år 1920 i 33 fall, under år 1921 i 108 fall, under år 1922 i 33 fall och under januari 1923 i 12 fall. Sådana åtal kunna icke anses överensstämma med svenskt rättsmedvetande. Allmänheten har krav på att under sön- och helgdagar kunna göra inköp av sådana varor, varom här är fråga, och drar sig i intet fall för att söka förskaffa sig erforderliga varukvantiteter just på det sätt, som här blivit skildrat. En näringsidkare, som skulle på ett effektivt sätt kontrollera och förhindra ett sådant förfarande, skulle helt enkelt riskera att mista hela sin kundkrets. Det kan i detta sammanhang icke vara fråga om att skydda konditoripersonalen mot överansträngning, då det undantagslöst är samma personal, som försäljer varor till förtäring på stället och varor, avsedda för bortförande från lokalen. En ändring av gällande bestämmelser synes vara i hög grad av behovet påkallad, då man eljest otvivelaktigt riskerar i detta som i åtskilliga andra fall, att bibehållandet av gällande bestämmelser endast bidrager att alstra missaktning för gällande lag. Att utsträcka rätten till försäljning för avhämtning eller för försändning under så lång tid som servering i vissa större konditorier undantagsvis är tillåten, synes icke nödvändigt, utan man torde böra inskränka sig till att medgiva sådan försäljning under den tid då flertalet konditorier bedriva servering eller från kl. 1 till kl. 6 e. m. Under denna tid hinner också allmänheten verkställa de inköp, som för hushållen anses önskvärda. Då enligt lagen de kommunala myndigheterna äga att fatta närmare beslut torde för vinnande av här angivna syftemål icke erfordras annan ändring än att orden »under högst 2 timmar å tid efter kl. 1 e. m.» i tredje stycket av 3 § i lagen ändras till »under högst 5 timmar å tid efter kl. 1 e. m.»

På grund härav hemställer jag,

att Riksdagen må besluta sådan ändring av 3 § 3 stycket lagen den 30 maj 1919 om begränsning av tiden för id-

kande av handel och viss annan rörelse, att orden »under högst två timmar å tid efter klockan 1 eftermiddagen» utbytas mot orden »under högst 5 timmar å tid efter klockan 1 eftermiddagen».

Stockholm den 20 januari 1924.

A. Norsell.
